

Restauratie Cantonspark in Baarn

De zichtas van de wintertuin is gericht op het geometrische deel van de aanleg in gemengde stijl.

Het ca. 3,5 ha grote Cantonspark in Baarn is in 1905 in gemengde stijl ontworpen door tuinbaas J. Goossen, als overtuin voor de schatrijke voormalige planter August Janssen. Janssen vestigde zich na zijn Indische loopbaan in de villa Canton en was tevens eigenaar van de villa's Peking en Java in Baarn. In 1999 is het Cantonspark aangewezen als rijksmonument. Reeds meerdere malen heeft de Nederlandse Tuinenstichting geadviseerd over behoud en beheer van dit bijzondere park.

Bijzondere bomen en struiken

Van 1984 tot 1988 was een bestuurslid van de Tuinenstichting nauw betrokken bij de toekomst van het park. In 1987 is de gemeente Baarn à raison van één gulden eigenaar geworden van het complex, nadat het sinds 1920 onderdeel was geweest van de hortus botanicus in Utrecht. Het park bevat een groot aantal bijzondere bomen en struiken die onderdeel zijn van de Nationale Plantencollectie. Toen de gemeente Baarn in 2003 fors wilde bezuinigen op het beheer van het Cantonspark heeft de Tuinenstichting opnieuw geadviseerd. Sinds 2005 stuurt de Commissie Beheer van de Stichting Vrienden van het Cantonspark het beheer van het park aan in overleg met de gemeente Baarn.

Herstel wintertuin

Als sluitstuk van het inhalen van achterstallig onderhoud wordt momenteel de monumentale wintertuin gerestaureerd. Daarnaast wordt in samenspraak met de gemeente een nieuw beheerplan gemaakt. De wintertuin, in 1914 – 1915 gebouwd naar een ontwerp van G. Koelewijn, is geen schaatshal maar een tropische kas, die zo hoog is (14 meter) dat er palmbomen in kunnen groeien. Nadat de wintertuin twintig jaar verhuurd is geweest aan een galeriehouder was hij dringend aan restauratie toe. Na jarenlange onderhandelingen hebben het rijk (€ 1,5 miljoen), de provincie Utrecht (€ 400.000,-) en de gemeente Baarn (ca. € 75.000,-) subsidie verleend voor deze restauratie. Inmiddels is de casco-restauratie door Koninklijke Woudenberg in volle gang. De wintertuin bevat 400 m² glas. Heel bijzonder is het gebogen glazen dak.

Toekomst opnieuw onzeker

De huidige vriendenstichting heeft zich jaren achtereen grote inspanningen getroost voor een verantwoorde instandhouding van het Cantonspark. Met succes heeft zij zich verzet tegen wilde plannen zoals verkoop van de wintertuin, woningbouw in het park, incidenteel gebruik als golfterrein en de aanleg van een fietspad dwars door het park. De toekomst is echter opnieuw onzeker. De huurder gaat weg, en een nieuwe vinden met een huur van ca. € 60.000,- per jaar valt niet mee. Verontrustend is bovendien het toegenomen vandalisme: het park wordt vooral buiten openingstijden gebruikt door hangjongeren, waarbij sprake is van vernielingen en alcohol- en drugsgebruik.

Tekst - Piet Bakker

Foto - Henk van der Eijk

Jaarlijkse Rapporteursdag op Landgoed De Viersprong te Woudenberg

De groep rondgeleid door het bos luistert aandachtig naar Richard Zweekhorst (met blote armen).

Tekst - Rita Grothuis-Wiesman Fotografie - Carla Scheffer en Hanny van der Heide

Op zaterdag 5 november waren alle regiorapporteurs uitgenodigd door de Monumentencommissie van de NTs om te praten over ervaringen en wensen. Maar ook om nuttige wenken en kennis uit te wisselen over het werk van de Monumentencommissie in verleden, heden en toekomst.

Dankzij Jan-Willem Edinga vergaderden we in het koetshuis van Landgoed De Viersprong in Woudenberg. Richard Zweekhorst, de beheerder van park en landgoed leidde ons rond na afloop waarbij hij zeer waardevolle informatie gaf.

Kennisbank

Met de zeventien deelnemers zijn diverse onderwerpen doorgenomen. De regiorapporteurs blijken behoefte te hebben om gebruik te kunnen maken van bestaande ervaringen. Een 'kennisbank' zou uitkomst kunnen bieden. Een werkgroep, met rapporteur van Groningen Stieneke van der Wal, gaat dit plan uitwerken.

Evaluatieonderzoek

Van Jan-Willem Edinga kregen de nieuwe rapporteurs een beeld van wat de NTs in vroegere jaren heeft behandeld. In de tijd dat de NTs subsidies gaf voor herstel of onderhoud van waardevolle tuinen. De regiorapporteurs gaan uit deze lijst een tuin kiezen voor evaluatieonderzoek.

Veel kennis werd uitgewisseld over 'proactief opereren' en de manier om bij planvorming 'in een vroeg stadium met plaatselijke overheden aan tafel te komen'.

Ten slotte kwam ter tafel het Jaar van de Historische Buitenplaats in 2012 (een project in samenwerking met de Bond Heemschut), de nieuwe Collegecyclus 2012 'Groen Erfgoed' van de Hogeschool Den Bosch; en de inzet van de NTs bij de rijksoverheid om 'wederopbouwtuinen' op de Monumentenlijst te krijgen. Voor meer informatie over Landgoed De Viersprong: <http://www.tuinenvanvroeger.nl/images/tuinhist.pdf>.

BESTUUR NTS

Beline Geertsema-Key, voorzitter, Marna Spoon, secretaris, Robert Kreder, penningmeester, Carla de Jonge, excursiecommissie, Henk van der Eijk, monumentencommissie, Marianne van Lidth de Jeude, studies en publicaties.

MONUMENTENCOMMISSIE

Annemiek Tromp, voorzitter, Hanny van der Heide, secretaris, Piet Bakker, Henk Barkhof, Jan-Willem Edinga, Henk van der Eijk, Rita Grothuis, Mariël Kok, Carla Scheffer

EXCURSIECOMMISSIE

Hetty Benschop, Carla de Jonge, voorzitter, Marjorie Gisolf, Roswitha Kleipool-De Regt, Ysk Vondeling, Anne Wolff, Lisette van Zandvoort-Gerritsen

OPENTUINENCOMMISSIE

Gonne Doorman-Van den Wall Bake, voorzitter, Anneke van Apeldoorn, Marianne Bielders-Bergmans, Rita den Breeje, Beline Geertsema-Key, Brigitte Gentis-Van Dam Merrett, Lietje de Vree-Van den Bergh

PUBLICATIECOMMISSIE

Marianne van Lidth de Jeude, voorzitter en Honey Wolff

REDACTIECOMMISSIE

Marian Smeets-Lenshoek, hoofdredacteur, Korneel Aschman, Ronald van Immerseel, Éva Kovács, Marion Kruisbrink, Anne Wolff

BUREAU NTS

Suzanne Kooij, hoofd bureau, Linde Geurtz
Het bureau van de NTs is bereikbaar op maandag, dinsdag en woensdag van 10-16 uur. - In de periode 10 februari - 1 juni 2012 is het bureau geopend op woensdag en vrijdag van 10 - 16 uur.

COLOFON

29e jaargang, nummer 1, maart 2012
Een uitgave van de Nederlandse Tuinenstichting.
Verschijnt 4x per jaar.
ISSN 1382 - 2659
Oplage: 3.400 exemplaren
Redactie: Redactiecommissie Tuinjournaal
Eindredactie: Hanneke Prins
Vormgeving: MAT Den Haag (basisontwerp ètre Amsterdam)
Druk: Drukkerij Ten Brink, Meppel

NEDERLANDSE TUINENSTICHTING

Nieuwezijds Voorburgwal 75 sous,
1012 RE Amsterdam
T 020 623 50 58
Website: www.tuinenstichting.nl
E-mail: info@tuinenstichting.nl
Giro 559 54 46 (ING Bank)
IBAN NL28 INGB 0005595446 / BIC INGBNL2A

De redactie heeft getracht alle rechthebbenden van het illustratiemateriaal te achterhalen. Mochten personen of instanties desondanks van mening zijn dat rechten niet zijn gehonoreerd, dan kunnen zij met de redactie contact opnemen.